YMPÄRISTÖT 2026

YMPÄRISTÖTOIMITTAJAT RY

Ympäristötoimittajat ry

Vuonna 1991 perustetun yhdistyksen jäsenet ovat eri medioissa vakituisesti työskenteleviä ammattijournalisteja ja muita aktiivisesti ympäristöasioihin paneutuvia toimittajia, kuvaajia ja kirjoittajia.

Järjestämme keskustelutilaisuuksia, yritysvierailuja, koulutustapahtumia, toimittajamatkoja, näyttelyjä ja muuta toimintaa.

Tuomme moniäänisesti esiin ympäristöasioita niin arkipäivän asioista kuin maapallon luonnonvarojen käytöstä.

Ympäristöt 2026

Ympäristöt 2026 on Ympäristötoimittajien kesään 2027 voimassa oleva printtinä ja diginä ilmestyvä vuosijulkaisu.

Päätoimittaja: Pekka Virtanen

Toimituskunta: Antti Halkka, Mirja Karlsson, Hannu Kauhanen, Auli Kilpeläinen, Antti Koli, Seppo Leinonen, Jukka Palm, Eeva Pitkälä, Leena Rantajärvi, Heli Saavalainen, Kirsti Sergejeff

Copyright: Ympäristötoimittajat ry, kirjoittajat ja kuvaajat

Kansikuva: Tero Pajukallio: Gutmanin luola Gaujan kansallispuistossa Latviassa

Kuvat: Teppo Jokinen, Tero Pajukallio, Kirsti Sergejeff, Pekka Virtanen

ISSN 1458-3941

Painotuote 4041 0955

2026/2027

Ympäristötoimittajat Latviassa 2025. *Kuva:* Tero Pajukallio

Etusijalla ympäristö

Ympäristöt 2026 -julkaisu kokoaa yhteen ympäristötoimittajia sekä ympäristöalalla toimivia ja ympäristöstä kiinnostuneita ihmisiä, organisaatioita, yrityksiä ja muita tahoja.

Ympäristötoimittajat ry:ssä on yli sata jäsentä. He ovat ympäristöstä ja luonnosta kiinnostuneita eri medioissa työskenteleviä journalisteja, freelancetoimittajia, graafikoita ja kuvaajia.

Kaikkien yhteystiedot löydät tästä vuosijulkaisusta. Mukana on myös laaja joukko eri tavoin ympäristöasioihin kiinnittyneitä toimijoita yhteystietoineen.

Uuden Ympäristöt-julkaisun äärellä on hyvä suunnata kohti tulevaa ja kurkistaa menneeseen kauteen.

Ympäristötoimittajat eduskunnan ympäristö- ja luonto-ryhmän vieraana. *Kuva*: Tero Pajukallio

Takana on runsaskäänteinen vuosi, eikä maailman-politiikka osoita hiljenemisen merkkejä. Kun sodat täyttävät median ja samaan aikaan talous on kuralla, ympäristö jää herkästi taka-alalle. Näin siitä huoli-matta, että esimerkiksi Venäjän hyökkäyssota on aiheuttanut mittaamatonta tuhoa Ukrainan ympäris-tölle. Vaurioiden korjaaminen vie vuosikymmeniä.

Ilmastonmuutoksen ja luonnon köyhtymisen torju-minen ei ole ollut Suomessakaan politiikan kärkiai-heita, vaikka muutos näkyy ja tuntuu ihmisten ar-jessa ympäri maailmaa.

Vuosi 2025 oli yksi mittaushistorian lämpimimmis-tä. Sään ääri-ilmiöiden lisääntyminen ja voimistu-minen on jo jokavuotinen havainto.

Vaikka myönteisiä merkkejä suunnan kääntymises-tä - esimerkiksi maiden päästövähennyksistä, on maailma edelleen kaukana 1,5 asteen tavoitteesta.

Ympäristötoimittajien vuosikokous pidettiin Koneen Säätiön Lauttasaaren kartanossa. Tilaisuudessa esiteltiin myös säätiön tukemia ympäristöhankkeita. *Kuva:* Tero Pajukalllio

Suomessa ympäristöhankkeet jäävät usein paikallisiksi ponnistuksiksi, joita vetävät yhdistykset, säätiöt ja paikalliset ihmiset. Toki myös yritykset ovat vähentäneet kiitettävästi luontojalanjälkiään. Ympäristöpolitiikan riittävyys nousi kuitenkin kriittiseen keskusteluun, kun asiantuntijat korostivat lisätoimien tarvetta.

Ympäristötoimittajat ry:n jäsenet ovat pitäneet aihepiiriä esillä ja olleet joukolla mukana tapahtumien polttopisteissä.

Yhdistyksen suurin ponnistus vuonna 2025 oli Ympäristöjournalismin päivä. Seminaari täytti Merkkimuseon tilan täyteen. Esitykset olivat monipuolisia, ja keskustelua riitti.

BirdLifen Euroopan ja Aasian johtaja **Ariel Brunner** pureutui tuuli- ja aurinkoenergian tarpeeseen ja

Ympäristöystävälliseksi taidepaperitehtaaksi muutettu vanha paperitehdas Ligatessa. *Kuva:* Tero Pajukallio.

riskeihin sekä siihen, minkälaisia ovat tuuli- ja aurinkoenergia vaikutukset luontoon ja lintuihin. Suomen ympäristökeskuksen johtava tutkija ja Suomen ilmastopaneelin jäsen **Sampo Soimakallio** pohti metsäkeskustelun kipukohtia. Tekniikan tohtori, yrittäjä ja LUT-yliopiston opettaja **Kimmo Klemola** toi mittakaavaa energiamurrokseen.

MTV Uutisten pitkäaikainen ympäristötoimittaja **Päivi Mäki-Petäjä** palkittiin ansiokkaasta ympäristöjournalismista ja ympäristötietoisuuden herättämisestä Tiedon harava -palkinnolla. Yhdistyksen kunniajäseneksi valittiin konkaritoimittaja **Tuija Käyhkö**, joka on ollut mukana yhdistyksen toiminnassa melkein alusta asti.

Ympäristötoimittajat ry perustettiin vuonna 1991. 35 vuotta kestäneen taipaleen aikana ympäristöjournalismi on muuttunut marginaalista osaksi valtavirtaa.

Ympäristötoimittajien uusi kunniajäsen Tuija Käyhkö ja Tiedon haravalla palkittu Päivi Mäki-Petäjä yhteiskuvassa. *Kuva:* Kirsti Sergejeff

Ympäristöön liittyvät asiat ovat tulleet osaksi arkea kaikilla yhteiskunnan alueilla, ja ympäristöaiheita on sisällytetty laajalti journalismiin.

Silti erillinen ympäristöjournalismi on kaikkea muuta kuin tiensä päässä. Monimutkaiset ilmiöt ja kytkennät vaativat seurantaa ja taustoittamista, joita on usein vaikea toteuttaa kiireisessä uutisrytmissä.

Ympäristöjournalismi on kertomuksia luonnosta ja yhteiskunnasta, elämyksiä ja kovia uutisia, jotka liittyvät talouteen, politiikkaan, luonnonvaroihin ja ihmisten terveyteen. Ilmastonmuutoksen hillitseminen ja luontokadon estäminen ovat ihmiskunnan kohtalonkysymyksiä, joita ei ole varaa sivuuttaa millään alalla. Ympäristö kemikalisoituu, ja me kaikki altistumme kemikaaleille riippumatta siitä, miten elämme.

Ympäristötoimittajien osasto rakenteilla Maailma kylässä -tapahtumaan. *Kuva:* Pekka Virtanen

Ympäristö on meille etusijalla. Ympäristö, talous ja hyvinvointi eivät ole toisilleen vastakkaisia. Päinvastoin ne tukevat toisiaan. Kestävä talous perustuu luonnon kantokykyyn ja vastuuseen ympäristöstä.

Jos tukijalat horjuvat, kokonaisuus voi keikahtaa. Globaalit kriisit vaikuttavat paljon muuhunkin kuin bensan hintaan.

Vaikka lähellä olevat asiat kiinnostavat suurta yleisöä eniten eikä kaukaisia välttämättä haluta nähdä, Ympäristötoimittajat haluaa katsoa eteenpäin. On tärkeää, että silmälle hitaasti etenevät kriisit, luontokato ja ilmastonmuutos, pysyvät esillä mediassa.

Ympäristötoimittajat ry pitää ympäristöaiheita esillä eri medioissa. Ammattitaitoa ja osaamista löytyy monipuolisesti kaikilta ympäristön ja luonnon osa-alueilta.

Heli Saavalainen esittelee Maailma kylässä –tapahtumassa Ympäristötoimittajien toimintaa. *Kuva*: Tero Pajukallio

Ympäristötoimittajiin saa ottaa yhteyttä ja siten hyödyntää ammattitaitoamme. Meitä saa auttaa kartuttamaan tietoa ajankohtaisista ympäristöaiheista. Joukkoon mahtuu mukaan myös uusia ympäristöstä kiinnostuneita jäseniä.

Kestävä kehitys ja ekologisen jalanjäljen pienentäminen ovat sekä valtioiden että yritysten, rahoituslaitosten ja kuluttajienkin käsissä. Ympäristötoimittajat ry haluaa olla mukana välittämässä tietoa ja elämyksiä sekä nostamassa aiheita keskusteluun.

Heli Saavalainen

Ympäristötoimittajat ry:n puheenjohtaja

YMPÄRISTÖT 2026

Sisällys

1 Etusijalla ympäristö
8 Sisällys
10 Journalistit vihreän siirtymän pyörteissä
18 Ympäristötoimittajien urapolut
22 Pitkän linjan ympäristöjournalismi
27 Ekokriisi haastaa median
30 Luomutila ei tukia kaipaa

Julkaisussa mukana

Burson
Elinkeinoelämän keskusliitto
Elintarviketeollisuus
Energiateollisuus ry
Finanssiala ry
Finavia Oyj
Fingrid
Foamit
Gasum
Joutsenmerkki / EU-ympäristömerkki
Kalevi Sorsa –säätiö
Kaupan Liitto
Kauppakeskus Sello
Kierrätysteollisuus
K-ryhmä
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK
Metsä Group
Metsähallitus

YMPÄRISTÖT 2026

Metsäteollisuus ry
Palpa
Palta
Pohjolan Voima
Pohjoismaiden Investointipankki NIB
Rakennusteollisuus RT
Ramboll
Rudus Oy
SAK
Sinebrychoff
Stora Enso
Suomen Akatemia
Skanska
Senaatti-kiinteistöt
SOK / S-ryhmä
Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra
Tradeka
Uudenmaan liitto
Vesilaitosyhdistys VVY
WWF

Ympäristöjournalismin päivä pidettiin median museo Merkissä. *Kuva:* Pekka Virtanen

Auli Kilpeläinen

Journalistit vihreän siirtymän pyörteissä

Ympäristöjournalismin päivä pidettiin marraskuussa 2025. Haastavana teemana oli uusiutuva energia ja vihreä siirtymä kaikkine vaikutuksineen. Aiheesta liikkuu paljon uutta, vanhaa ja virheellistäkin tietoa.

Alustajat ehdottivat toimittajille tapoja, joilla selviytyä uusiutuvan energian sokkeloisessa tiedotusmaailmassa.

Pääviestiksi itselleni jäi, että nimby-politiikka ja kaiken vastustus ei auta, kun tilanne on jo sössitty näin kriittiseksi. Vähäpäästöistä uusiutuvaa energiaa on saatava nopeasti ja paljon, eikä se onnistu täysin haitoitta. Oleellista on haittojen minimointi tieteen, tarkan suunnittelun ja laadukkaiden ympäristövaikutusten arviointien avulla.

Ensimmäisenä puhujana kuultiin italialaista **Ariel Brunneria**, joka toimii BirdLifen EU:n ja Keski-Aasian aluejohtajana. Etäyhteyden kautta hän perusteli, kuinka luonnon monimuotoisuuskriisi ja ilmastonmuutos liittyvät yhteen eikä niitä voi ratkaista toisistaan irrallaan. Molempien kriisien vakavuudesta kertoo tiede yksiselitteisesti.

”Tulevaisuus on uusiutuvan energian. Tuuli ja aurinko ovat sen päälähteet, ja ne ovat jo käytössä ja nopeasti skaalattavissa. Ydinvoima on ratkaisuksi liian hidas ja kallis”, sanoi Brunner ja käytti esimerkkinä Olkiluoto 3 -ydinvoimalaa Suomesta.

Uusiutuva energia lintuperspektiivistä

Miten uusiutuva energia suuressa määrin sitten vaikuttaa luontoon? Useille tutun meemin mukaan lintujen suurin tappaja ovat kissat, tuulivoimaloilla on vain mitätön merkitys.

”Tässä kuitenkin verrataan omenoita ja appelsiineja: Kissat tappavat enimmäkseen tuttuja puutarhalintuja, eivät kotkia tai kurkia, joita törmäilee tuulivoimaloiden siipiin”, sanoi Ariel Brunner ja jatkoi:

”Suuri osa linnuista toki huomaa tuulivoimalat ja kiertää ne, mutta silloin ne voivat joutua etsimään uusia elinalueita ja pidentämään lentomatkojaan. Silloin ne altistuvat muille vaaroille, kuten korkeille rakennuksille tai sähkölinjoille.”

Brunner esitteli kartan pohjoisille merille suunnitelluista lukuisista tuulivoima-alueista. Kun niiden lisäksi merillä kulkee kaapeleita, kauppa- ja kalastusaluksia ja risteilijöitä, jää linnuille entistä vähemmän tilaa.

”Aurinkovoimaloiden tilanne on yksinkertaisempi: Pää-

kysymys on, millaisen alueen päälle ne rakennetaan ja myöskin se, tarvitaanko niiden vuoksi uusia korkeajännitelinjoja.”

Brunner sivusi myös bioenergian, Suomessa lähinnä puuenergian, käyttöä ja varoitti sen olevan nykyisillä hakkuumäärillä ennemminkin osa ongelmaa kuin ratkaisua.

So what can we do?

Jos tuuli- ja aurinkovoima ovat uusiutuvan energian pääratkaisut, niin mitä voidaan tehdä niiden sovittamiseksi luontoon ja ongelmien ehkäisemiseksi?

”Ensimmäiseksi täytyy vähentää muita paineita luonnon monimuotoisuudelle. Esimerkiksi merilinnuille tulee jättää enemmän kaloja saalistettavaksi, ja perustaa lisää merensuojelualueita. Näin merilintuja olisi enemmän. Mitä terveempi niiden populaatio on, sen paremmin se selviytyy ylimääräisestä kuolleisuudesta tai elinympäristöjen hupenemisesta”, arvioi Ariel Brunner.

”Energiakysymyksissä oleellisinta on noudattaa lievennyshierarkiaa (hierarchy of mitigation). Se lähtee siitä, että sijoituspaikalla on neutraali tai mahdollisimman pieni vaikutus luontoon. Sitten tulevat muut keinot, joilla välttää ja vähentää negatiivisia vaikutuksia. Ellei muita vaihtoehtoja ole, viimeisenä keinona menetetty elinympäristö korvataan ennallistamalla ja suojelemalla sitä jossain muualla.”

”Tuuli- ja aurinkovoimaloiden sijoittelun tulee perustua strategiseen suunnitteluun ja tutkittuun tietoon. Näin saadaan määritettyä energiantuotannolle ja luonnon monimuotoisuudelle omat alueensa – joissain tapauksissa nämä voivat sopia samallekin alueelle.”

Brunner kertoi, että eri maissa on tehty lukuisia herkkyyskartoituksia - esimerkiksi Avistep-malli, jotka osoittavat linnuston kannalta parhaat ja huonoimmat voimaloiden sijoituspaikat. Kun herkkyysanalyysiin liitetään tieto tuulipotentiaalista ja olemassa olevista voimalinjoista, päästään hänen mukaansa hyvään suunnitteluun.

”Senkin jälkeen on tärkeää tehdä kussakin hankkeessa huolellinen ympäristövaikutusten arviointi. Jos YVAssa laistetaan, päädytään huonoihin projekteihin, joissa voidaan aiheuttaa paljon vahinkoa ja ajautua konflikteihin.”

”On jo olemassa paljon teknisiä keinoja ehkäistä lintujen törmäyksiä tuulivoimaloihin, ja mielenkiintoisia uusia keinoja kehitetään esimerkiksi tekoälyn avulla. Myös voimalinjojen vaarat linnuille osataan jo ehkäistä, kyse on vain siitä, onko siihen poliittisesta halua.”

Brunner pitää suunnittelun lähtökohtana hyvää hallintoa, avoimuutta ja tieteen hyödyntämistä. Hän antoi tästä risuja Suomen ympäristöministeriölle, joka vuonna 2024 kieltäytyi julkaisemasta selvitystä tuulivoimaloiden haitoista maakotkille. ”Median rooli on paljastaa tällaiset pimitykset”, sanoi Brunner.

”Aurinkovoimaloiden sijoittaminen on helpompaa. Niillä on huikea potentiaali kasvattaa luonnon monimuotoisuutta, erityisesti jos huolehditaan siitä, että alla kasvaa monimuotoinen luonnonkasvillisuus. Niin aurinko- kuin tuulivoimaloidenkin alueella voi kasvaa jopa uhanalaisia ja harvinaisia lajeja. Aurinkovoimaloiden alla voi myös harjoittaa viljelyä – voimalat voivat jopa lisätä tuottavuutta erityisesti Etelä-Euroopassa, jossa liika auringonpaiste on ongelma.

Ariel Brunnerin suositukset journalisteille:

Tuulipuistot eivät tapa kaikkia lintuja, mutta ne tappavat joitakin lintuja. Pääongelma on toisaalla. Todellisuus on monimutkaista, ja teidän roolinne on tehdä se helposti lähestyttäväksi ihmisille. Tämä tarkoittaa ongelmien yksinkertaistamista mutta ei niistä vaikenemista.

Maailma, erityisesti sosiaalinen media, on täynnä propagandaa, josta suuri osa on peräisin fossiiliteollisuudelta.

Tiiviisti:

-Älä tee huolimattomia yleistyksiä.
-Tarkista luotettavista tiedonlähteistä ja kysy asiantuntijoilta.
-Älä kopioi propagandaa.
-Vaadi että viranomaiset ja poliitikot vastaavat päätöksistään.
-Puolusta kansalaisyhteiskuntaa ja demokratiaa.

Metsäkeskustelun kipukohdat

Kimurantteihin metsäasioihin paneutui esityksessään Suomen ympäristökeskuksen johtava tutkija ja Suomen ilmastopaneelin jäsen **Sampo Soimakallio**.

”Reilu kymmenen vuotta sitten Suomen EU-vaikuttamisessa tehtiin kaikki mahdollinen, jotta metsäenergian lisääminen saataisiin turvattua. Puuta on vaadittu kohdeltavaksi hiilineutraalina polttoaineena. Sitä se ei kuitenkaan ole: Bioenergian tuotannon kasvattaminen pienentää kasvillisuuden ja maaperän hiilivarastoja tai niiden kasvua suoraan tai epäsuorasti.”

”Myös biopolttoaineiden, esimerkiksi biokaasun ja biodieselin valmistus puusta aiheuttaa merkittäviä päästöjä metsien hiilinielun pienenemisen kautta. Usein biopolttoaineiden elinkaariset kokonaispäästöt ovat samaa suuruusluokkaa fossiilisten polttoaineiden kanssa.”

Teknologian tutkimuskeskus VTT:n tutkijoiden laskemaan tietoon viitattiin metsäenergian hiilitaselaskennasta kertovas-

sa EU-raportissa vuonna 2014. ”Liekö tämä vaikuttanut siihen, että kyseiset kolme tutkijaa joutuivat vaihtamaan työpaikkaa”, pohti Soimakallio.

Pari vuotta myöhemmin lähes 70 metsäntutkijaa ja biologia arvosteli julkisella kirjeellä valtion aikeita lisätä metsähakkuita jopa 80 miljoonaan kuutioon vuodessa. Tämä ei hillitse ilmastonmuutosta ja on uhka luonnon monimuotoisuudelle, kirjoittivat tutkijat ja vaativat, että tutkimustulokset metsien käytön vaikutuksista tulee huomioida päätöksenteossa ja ohjauskeinojen laadinnassa.

Hakkuiden lisääminen on sitkeä tavoite

Myöhemmin EU:n maankäyttösektoria ohjaavan LULUCF-asetuksen valmistelussa väännettiin samasta asiasta. Virallinen Suomi pyrki mitätöimään metsähakkuiden vaikutuksen hiilitaseisiin.

”Viimeisimmät laskelmat ovat osoittaneet metsämaan kääntyneen hiilinielusta hiilipäästöksi. Karkeasti laskien 4/5 nielun pienennyksestä 2000-luvulta johtuu hakkuiden kasvusta. Turvemaiden päästö on lisääntynyt, mutta se ei ole isoin tekijä”, kertoi Sampo Soimakallio.

”Nykyhallituksen ohjelmassa toistetaan edelleen sama tavoite hakkuiden lisäämisestä, joka oli kahdessa edellisessäkin hallitusohjelmassa. On selvää, ettei vuoden 2035 hiilineutraaliustavoitetta saavuteta, ellei hakkuita vähennetä.”

Joko tutkimustieto huomioidaan päätöksenteossa?
”Strategiapapereissa ei enää kielletä, etteivätkö hakkuut pienentäisi nielua. Ohjauskeinoissa tai strategisissa suunnitelmissa ei tämä tieto kuitenkaan näy”, vastasi Soimakallio.

Toimittajien tehtävästä Soimakallio totesi, että tutkijastatuksella voidaan kertoa mielipiteitä, jotka helposti rinnastetaan tutkittuun tietoon. ”Pyytäkää lähdeviitteitä, mihin tieto perustuu!”

Aurinko- ja tuulivoiman kädenjälki

Tekniikan tohtori **Kimmo Klemola** Lappeenrannan teknillisestä yliopistosta käsitteli aurinko- ja tuulivoiman kädenjälkeä. Kädenjälki tarkoittaa positiivisia ympäristövaikutuksia, joita aurinko- ja tuulivoima tuottavat verrattuna fossiilienergiaan.

Klemola esitteli kahta suurta aurinkovoimalaa: Lappeenrannan Huuhansuota (459 ha, paljon metsää) ja Loviisan Jokiniemeä (207 ha, paljon peltoa).

Hän havainnollisti Jokiniemen voimalan kädenjälkeä sillä, paljonko eri toimintojen hiilipäästöt pienenevät, jos niissä käytetään fossiilienergian sijasta Jokiniemen tuottamaa aurinkoenergiaa. Hiiliteräksen tekeminen, bensiini tieliikenteessä, vedyn tuotanto maakaasusta öljyjalostamossa ja akkukennostojen valmistaminen Kiinassa päästävät fossiilisina hiiltä moninkertaisesti verrattuna siihen, että ne tuotettaisiin aurinkoenergialla.

Esimerkiksi bensa-autoilu pöristää hiiltä taivaalle yli kymmenkertaisesti aurinkosähköautoon verrattuna.

Loviisan aurinkovoimala pärjää kohtuullisesti muiden maanosien samankokoisiin (125 MWp) voimaloihin verrattuna. Sen vuosituotanto on samoissa lukemissa kuin Hampurin voimalan. Utsjoki tuottaa vähän vähemmän kuin Loviisan voimala, eteläiset Katmandu, Nairobi ja Melbourne enemmän, mutteivät kaksinkertaisesti.

Entä bioenergia pellolta tai metsästä?

Miten sitten vertautuu bioenergian tuotto pelloilta tai metsistä siihen, että alueelle rakennettaisiin aurinkovoimala?

Kimmo Klemolan laskelman mukaan hehtaarin ohrapellon tuottama etanoli ruokkisi yhden auton polttoaineella. Hehtaari aurinkopaneeleita puolestaan ruokkisi 240 sähköautoa, ja pellolla voitaisiin edelleen harjoittaa myös maataloutta.

Suomen tuulivoimalat tuottivat vuonna 2024 energiaa 19,9 TWh:a, ja ne aiheuttivat metsäkatoa noin 5000 hehtaaria. Tämän kokoisen metsän vuosikasvu sähköksi poltettuna tuottaisi 0,015 TWh:a eli noin 0,7 promillea tuulivoiman tuotannosta.

”Metsäenergia on siis hyvin tehotonta verrattuna tuulienergiaan. Eihän puiden tehtävä luonnossa ole tuottaa valtavasti massaa vuodessa vaan pysyä elossa ja pystyssä pitkään, jopa satoja vuosia, Klemola pohti.

”Aurinkopaneelien etu verrattuna monokulttuurimetsään on myös se, että niiden alle voidaan perustaa villikukkaniitty.”

Aurinkopaneelien Klemola kertoi maksavan noin puoli miljoonaa euroa hehtaaria kohden, ja paneelien elinkaari on noin 30–40 vuotta.

Mihin aurinkosähköä kannattaa käyttää liikenteessä? ”Ylivoimaisesti suurin hyöty siitä saadaan sähköautoilla. Vedyn, metaanin tai dieselin tuottaminen aurinkosähköllä jää tästä kauaksi jälkeen.”

Kysyttiin, voiko entisiä turvepeltoja muuttaa aurinkovoima-alueiksi. Tämä ei Klemolan mukaan ole ongelma: Voimalan alle jäävät turvemaat voidaan ennallistaa soiksi, ja Suomeen on saatu jopa aiheeseen liittyvä patentti. Paneelien varjostus helpottaa rahkasammalen kasvua takaisin.

Kysyttiin myös, mitä keinoja yhteiskunnalla olisi ohjata aurinko- ja tuulivoimaloiden sijoittamista. Klemola vastasi, että keino on lähinnä kaavoitus. Käytännössä suurten puistojen sijaintia määrittää vahvasti isojen siirtolinjojen ja sähköasemien läheisyys.

Ympäristötoimittajat ry järjestää Ympäristöjournalismin päivän joka toinen vuosi. www.ymparistotoimittajat.fi

Ympäristötoimittajien urapolut

Päätyminen ympäristötoimittajaksi voi olla pitkällisen toiminnan tulosta tai silkkaa sattumaa – tai mitä tahansa siltä väliltä. Lopputuloksena on monipuolinen joukko luonnosta ja ympäristöstä kiinnostuneita ammattilaisia.

Kysyimme kesällä 2025 jäsenistöltämme, minkälaisia eri reittejä pitkin he ovat itse kukin päätyneet ympäristötoimittajaksi. Vastauksia ei tullut kovin montaa, mutta kymmenkunta kuitenkin. Kiitos kirjoituksista. Niiden perusteella joukkomme on hyvin monimuotoinen. Niin pitääkin.

Kaksi päälinjaa urapoluissa kuitenkin on: Ensin oli luonto ja sitten toimittaja tai ensin oli toimittaja ja sitä kautta mukaan tuli ympäristö.

Joukossamme on paitsi toimittajia, valokuvaajia ja graafikoita myös biologeja, tutkijoita, tietokirjailijoita, opettajia ja ainakin yksi uskontotieteilijä. Yhteistä kaikille on rakkaus luontoon ja halu kirjoittaa. Tie ympäristötoimittajaksi on ollut luonteva.

Itse kuulun ryhmään kaksi. Halusin ensisijaisesti toimittajaksi, ja sellaiseksi kouluttauduin Tampereen yliopiston journalistikoulutuksessa aina yhteiskuntatieteiden maisteriksi asti. Pontimenani oli toki halu kirjoittaa, mutta myös ajatus parantaa maailmaa – edes hitusen, nostamalla esiin epäkohtia. Ympäristö ja luonto ovat tulleet keskeisiksi aiheiksi työn kautta. Samalla myös tieto on karttunut.

Urapolkua on johtanut myös **aihe**, huoli ympäristöstä. Tällaisia voimakkaasti herättäviä aiheita ovat olleet muun muassa Talvivaaran kaivoksen ympäristöpäästöt ja mökkivesistön pilaantuminen sekä metsäyhtiöiden hakkuut ja soiden ojitukset.

Monella alalle päätyneistä tie ympäristötoimittajaksi juontaa juurensa aina lapsuuden luontoharrastuksesta saakka. Kun rakas harrastus ja työ toimittajana yhdistyvät, ympäristöaiheet tulevat tärkeiksi

Monipuoliset urapolut toivottavasti madaltavat kynnystä lähteä alalle ja ympäristötoimittajan ammattiin. Tekemällä oppii.

Heli Saavalainen

Välillä ympäristötoimittajien tarkkailupisteet sijaitsevat ulkomailla. Kreetalla tutustuttiin vuonna 2024 paikalliseen luonnonsuojelutyöhön ja kilpikonnien suojeluun. *Kuva*: Tero Pajukallio

Otteita jäsenistön kirjoituksista:

”Olen ollut lapsesta lähtien luonnosta kiinnostunut ja luonnossa liikkunut. Harrastan lintuja, perhosia, retkeilyä, marjastusta, sienestystä ja puutarhaa.

Toimittajanura alkoi kiinnostaa lukiossa, kun opettaja sitä ehdotteli. Niinpä päätin hakea Tampereen yliopistoon tiedotusoppia lukemaan, ja pääsin.

Karjalaiseen tulin töihin vuonna 2001. Siellä huomattiin heti luontointoni, ja siitä alkaen kaikki luonto- ja ympäristöaiheet annettiin minulle. Keksin aiheita itse ja sain niitä lukijoilta ja tutuilta, saan niitä vieläkin koko ajan ja paljon. Teen toki paljon muitakin juttuja, mutta erityisesti pidän ympäristöaiheista, vaikken olekaan virallisesti ympäristötoimittajan tittelillä.

Eli tämä kehittyi harrastusteni ja työni yhteisenä hedelmänä eikä se ole häirinnyt yhtään, päinvastoin.”

Hannu Kauhanen

”Olen monin tavoin luontoa harrastava ja tutkaileva ihminen. Kirjoittamisen opintoja minulle on kertynyt vaiheittain kandidaatin tutkinnon verran. Opintoihini on sisältynyt muun muassa journalismia, tiedotusoppia ja käsikirjoittamista.

Muuttaessani aikoinaan ulkomaille tuntui tosi luontevalta tarttua kirjoittajana sikäläisiin ympäristöaiheisiin. Tuntui merkitykselliseltä välittää Suomeen tietoa etäälläkin elävistä eläinlajeista ja kasveista, koska ihmisen vaikutus luontoon jää harvoin yhden valtion rajojen sisälle.

Suomeen palattuani freelancerius kirjottajana jatkui, kunnes vuoroon tulivat vakkarivuoteni paikallislehden toimituksessa. Siellä huomasin yleistoimittajanakin tarttuvani jatkuvasti ympäristöaiheisiin.

Muutto toiselle paikkakunnalle tiesi työttömyysjaksoa, jonka täytin suorittamalla luonto- ja ympäristöalan perustutkinnot ammattikoulussa. Opinnot antoivat minulle ympäristötoimittajana käytännön osaamista ja kokemuksia. Ne myös linkittivät minut toimijoihin, joiden parista olen vapaana toimittajana

löytänyt innostavia ja ajankohtaisia jutun aiheita.”

Annika Suvivuo

”Opiskelin biologiaa ja maantietoa sekä lisäksi joitain lyhyempiä kursseja toimittajaksi. Huolestuin metsäyhtiöiden hakkuista ja soiden ojituksista. Tämä oli minun tieni ympäristötoimittajaksi. Nyt olen jo eläkkeellä.”

Iiris Lappalainen

”Tieni ympäristötoimittajaksi on ollut osa työurani monipolvista polkuverkostoa, jossa punaisena lankana on ollut ihmisen ja muun luonnon suhteen ja vuorovaikutuksen pohtiminen, sanallistaminen ja viestiminen.

Ympäristötoimittajan työni pohjautuu tutkijataustaan. Kiinnostus luontoa kohtaan johdatti aikanaan opiskelemaan biologiaa, ja opintojen aikana aloin suuntautua ympäristöaiheisiin. Saaristolinnustoa käsittelevän väitöskirjani jälkeen tein post doc -tutkimusta ekosysteemipalveluista, ja vuonna 2016 minulle myönnettiin ympäristöekologian dosentuuri.

Jo maisteriopiskelijana aloin kirjoittaa luonto- ja ympäristöaiheisiin lehtiin, ensimmäiseksi Suomen Luontoon.

Kirjoittaminen on aina ollut minulle luonteva tapa jäsentää maailmaa ja ilmaista itseäni. Toimittajantyöhön vetivät lisäksi monitahoinen kiinnostus, uteliaisuus ja innostus eri ilmiöitä kohtaan sekä halu kertoa niistä muillekin, ja siten ehkä osaltani myös työskennellä luonnon ja ympäristön puolesta.

Ympäristötoimittajana ura on edennyt aluksi itse juttuja ehdottaen, mutta kokemuksen ja verkostojen karttuessa yhä enemmän niin, että juttuja ja työpanoksia pyydetään ja toimittajantehtäviä tarjotaan.

Ympäristötoimittajan työni nivoutuu ja limittyy jatkuvasti tutkijan, asiantuntijan, tietokirjailijan ja runoilijan töihini.”

Mia Rönkä

”Minun taustani on teologian maisterin tutkinto. Olen uskonnon, filosofian, psykologian ja elämänkatsomustiedon aineenopettaja. Pidin opettamisesta, mutta halusin laajemman toimintakentän.

Pari vuotta olin virallisesti opintovapaalla ajatuksenani tehdä tohtorintutkinto ja väitöskirja. En kuitenkaan saanut motivoitua itseäni tiedeyhteisölle kirjoittamiseen.

Kirjoittaminen oli aina ollut lähellä sydäntäni ja valokuvaus rakas harrastus jo lapsena. Kirjoitin ja kuvasin muutamia matkajuttuja aikakauslehtiin. Tästä alkoi urani journalistina ja valokuvaajana.

Valokuvauksen ja journalismin lisäksi teen viestintää ja suunnittelen kuvaus- ja elämysmatkoja, joiden matkanjohtajana toimin Kuhmossa ja Keniassa.

Olen kirjoittanut ja kuvannut ympäristöteemoja eri maissa ja mantereilla. Aiheita ovat olleet niin Australian alkuperäiskansan luontosuhde kuin kassavakasvin hyödyntäminen biopolttoaineen valmistuksessa Thaimaassa sekä ympäristön, luonnon ja eläinten suojelu, salametsästys ja uhanalaiset eläinlajit Keniassa.

Viime vuosina ilmastonmuutoksen vaikutukset ja niihin sopeutuminen ovat olleet monien kirjoittamieni ja kuvaamieni artikkelien aiheena niin Keniassa kuin vaikkapa Etiopiassa.

Tuorein ympäristöteemainen työtehtäväni vei minut suomalaisten, kenialaisten ja amerikkalaisten virustutkijoiden matkaan Kenian Taitavuorille ja Nairobin suurimpaan slummiin.

Ympäristötoimittajan työkenttä Suomessa ja maailmalla on laaja, ja aihealueesta tulee vuosi vuodelta ajankohtaisempi. ”

Päivi Arvonen

Pitkän linjan ympäristöjournalisti

Ympäristötoimittajat ry:n kunniajäsen, alan Grand old man, **Kari Rissa,** täytti 75 vuotta syksyllä 2025. Eniten uraansa vaikuttaneiksi henkilöiksi hän nimeää Neste Oy:n pitkäaikaisen toimitusjohtajan, vuosineuvos **Uolevi Raaden** ja Partio-lehden **Osmo Peitsalan**.

Tässä Kari Rissan kirjoitus kokonaisuudessaan:

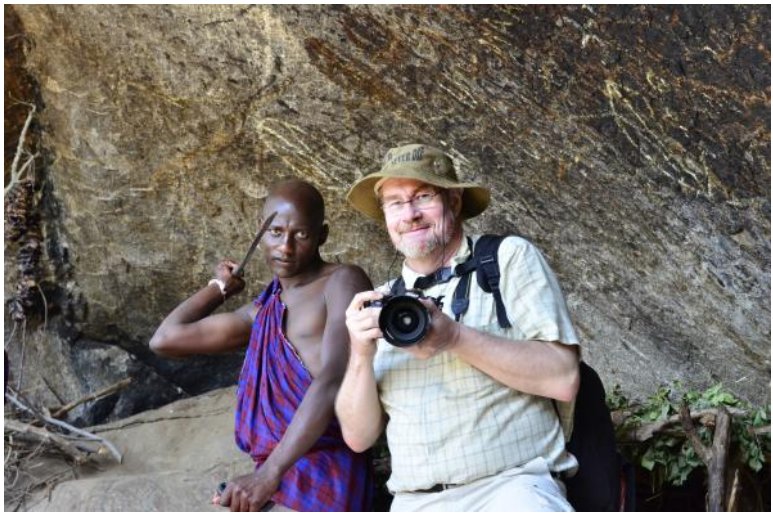

Kari on tehnyt lukuisia kuvaus- ja jutuntekomatkoja eri puolille maailmaa. Tässä tutustutaan nuorten maasaimiesten itsenäistymisriittiin Tansaniassa. *Kuva:* Teppo Jokinen

”Ensimmäiset lehtijuttuni ja valokuvani sain julki jo koulupoikana 1960-luvun lopulla ja 1970-luvun alussa. Juttujani ja kuviani julkaistiin tuolloin muun muassa Partio-lehdessä, Länsiväylässä ja Kainuun Sanomissa.

Partio-lehteen sain ensimmäiset kuvani, kun voitin valtakunnallisen partiolaisten valokuvakilpailun. Lehti alkoi pyytää juttuja. Sehän sopi minulle. Tällä tiellä olen edelleen, kiitos Osmo ”Peitsi” Peitsala.

Luontoon ja ympäristöön liittyvät aiheet olivat tärkeitä heti urani alusta lähtien. Lintuharrastus antoi hyvän pohjan luontojutuilleni, opinnot puolestaan talouteen ja työelämään.

Ensimmäisen ison ympäristöaiheisen juttuni *Nesteen öljynjalostamo tuhoaisi Hankoniemen luonnon* tein Partio-lehteen jo vuonna 1970. Palautetta tuli aina Nesteen pääjohtajalta asti. Haukut kannustivat toimittajan uralle.

Vuonna 1973 minua pyydettiin Partio- ja Partiojohtaja-lehtien päätoimiseksi toimitussihteeriksi.

Kohti kestävää kehitystä

Vähitellen minusta tuli ympäristö- ja työelämäasioihin erikoistunut toimittaja, kuvaaja ja tietokirjailija.

Globaalit riskit, muun muassa ydinvoima, kasvihuoneilmiö sekä talous ja työelämä yleensäkin, tulivat tutuiksi toimiessani lehdistösihteerinä ja toimittajana Vakuutusyhtiöiden tiedotuskeskuksessa vuosina 1978–1982.

Juttujeni näkökulma on ollut alusta alkaen kestävä kehitys, niin sosiaalinen, taloudellinen kuin ekologinenkin – hyvässä ja pahassa.

Koulutukseltani olen valtiotieteiden maisteri (VTM) Helsingin yliopistosta vuodelta 1975. Journalistiliiton (entinen Suomen Sanomalehtimiesten liitto) jäsen olen ollut vuodesta 1974.

Päätoiminen free lancer

Vuodesta 1982 lähtien olen ollut päätoiminen free lancer -toimittaja, kuvaaja ja tietokirjailija. Hallinnollisesti olen ollut

Karissa Oy:n toimitusjohtaja. Monipuolisuus ja erikoistuminen ovat pitäneet kiinni leivässä.

Pitkän urani aikana kirjoitin säännöllisesti juttuja moniin lehtiin, esimerkiksi Kehitys-, Ympäristö-, Työyhteisöviesti-, TTT- ja Telma-lehtiin. Tein myös lukuisia alakohtaisia työturvallisuuslehtiä muun muassa Turvallisuus ensin, Turvallisesti raksalla ja Nolla tapaturmaa.

Olen myös kirjoittanut yli 20 tietokirjaa. Ne käsittelevät ympäristönsuojelua, ekotehokkuutta, turvallisuusjohtamista ja riskienhallintaa. Viimeisin tietokirjani ”Vastuullisuus – turvallisuutta ja hyvinvointia” ilmestyi vuonna 2020.

TV-ohjelmia ja videoita

Vuonna 1991 minua pyydettiin rakentamaan Ylelle ympäristöaiheiset uutiset. Idea kantoi, ja TV 2:n Ympäristöuutiset oli ruudussa lähes kymmen vuotta. Ohjelma työllisti merkittävästi minun lisäkseni muitakin freelancereita.

Televisioon tein ohjelmia Ympäristöuutisten lisäksi vuosina 1992 –2008 muun muassa laajan Työn iloa!? -sarjan, Voimat vastakkain -keskustelusarjaa, Energia-sarjaa sekä erilasia pisteohjelmia mm. Ekoistiin, Ajankohtaiseen kakkoseen ja Atlakseen sekä Pallo hallussa-ohjelmasarjaan.

Olen myös käsikirjoittanut ja ohjannut DVD- ja video-ohjelmia koulutus ja tiedotustarpeisiin. Aiheet ovat vaihdelleet ympäristönsuojelusta työturvallisuuteen ja kadonneiden etsinnästä tuhopolttojen torjuntaan.

Olen ollut myös erilaisissa vastuullisissa journalistisissa esihenkilötehtävissä, vaikka en niistä erityisesti pidäkään.

Olen toiminut mm. Yle TV 2 Ympäristöuutisten uutispäällikkönä, Ekobisnes-lehden päätoimittajana ja Tapaturmavakuutus-lehden vastuullisena sisällöntuottajana.

Olen kuvittanut valokuvin useimmat lehtijuttuni ja myös useat tietokirjani sekä osan televisio-ohjelmistani. Juttuja ja valokuvia olen metsästänyt kotimaan lisäksi myös eri puolilla maailmaa.

Viime vuosina minua on erityisesti kiinnostanut lähiluonto ja sen valokuvaaminen.

Olen järjestänyt kymmenen omaa valokuvanäyttelyä, pääosin omassa Puskan tilan navettagalleriassani.

Olen ollut vuodesta 2015 työeläkkeellä. Pikku hiljaa olen vähentänyt työntekoa ja antanut tilaa nuoremman polven freelancereille.

Olen kuitenkin edelleen Liikehäiriösairauksien liiton (entinen Parkinson-liitto) julkaiseman Hermolla-lehden toimitusneuvoston jäsen. Tähän lehteen olen tehnyt eläkepäivilläni edelleen vapaaehtoisena säännöllisesti juttuja vuodesta 2019.

Sain vuonna 1993 yhdessä päälliköimäni TV2 Ympäristöuutisten toimituksen kanssa valtakunnallisen Ympäristöfinlandia-palkinnon. Vuonna 2003 sain Edita-tietokirjapalkinnon ja vuonna 2016 minut palkittiin työympäristötyön erityisansiomitalilla.

Toimin vuosina 2007–2009 Ympäristötoimittajat ry:n puheenjohtajana. Nykyisin olen yhdistyksen kunniajäsen.”

Kari Rissa

Marja Heinonen

Ekokriisi haastaa median

Mediat ovat jo vuosikymmeniä olleet huolissaan siitä, miten täysin nuoret ovat hylänneet valtamedian uutisvirran. Monia nuoria taas huolettaa se, miten media käsittelee heidän kohtalonkysymystään, ekokriisiä.

Näiden kahden huolen risteyskohdassa järjestettiin Tekstin talossa Helsingissä 19.3.2026 tapahtuma *"Ekokriisi haastaa median – millaista journalismia nuoret aikuiset odottavat?"* Paneelissa asiantuntijat keskustelivat teemasta ja työpajoissa laadittiin nuorten suosituksia medioille. Työpajoihin osallistui 42 henkilöä.

Mistä nuoret haluavat medioiden kertovan?

Työpajoissa syntyi muutamia painavia viestejä medioille. Ennen kaikkea nuoret kaipaavat medioilta syvempiä sukelluksia asioiden syy-seuraussuhteisiin. Nykyisin uutiset ovat niin nuorten kuin monien vanhempienkin mielestä irrallisia, eivätkä aiheiden kytkennät laajempiin yhteiskunnallisiin asioihin avaudu lukijalle. Nuoret myös toivovat, että uutisoinnissa kiinnitettäisiin enemmän huomiota siihen, miten eri ilmiöt vaikuttavat toisiinsa ja miten ympäristöteemat kytkeytyvät muihin asioihin yhteiskunnassa.

Vastauksissa korostuivat myös toiveet nykyistä syvällisemmästä journalismista ympäristökriisien teemoista. Ketkä ovat vaikuttaneet ympäristökriisien etenemiseen eniten? Keihin kohdistuvat ympäristö-

kriisien suurimmat vaikutukset? Nämä ovat kysymyksiä, joihin nuoret haluaisivat medioiden antavan vastauksia.

Talouskeskustelu sakkaa eniten

Talous on yksi paljon esillä olevista puheenaiheista medioissa. Miksei olisi, onhan raha usein poliitikkojen ja virkamiesten käyttämä peruste erilaisille yhteiskunnassa tehtäville päätöksille. Siksi julkinen talouskeskustelu ja siinä esille nostetut teemat ovat tärkeitä.

Medioiden tapa käsitellä taloutta ei saa kiitosta nuorilta.

Työpajoissa he toivoivat selkeää muutosta talousuutisointiin. Nykyisin mediakeskustelua hallitsevat talouskasvua kritiikittömästi myötäilevät taloustieteilijät. Sen sijaan toivotaan enemmän talouskasvua kritisoivia juttuja sekä journalismia vaihtoehtoisista talousjärjestelmistä. Nuoret toivovat uutisointia esimerkiksi kohtuutaloudesta tai degrowth-ajattelusta. Nuoret toivovat myös ympäristökriisien talousvaikutusten avaamista ja sitä, että ympäristöteemat otettaisiin paremmin huomioon myös sellaisissa talousaiheissa, jotka eivät suoranaisesti ole "vaihtoehtoisia" tai liity ympäristöteemoihin.

Kolmas selkeä kokonaisuus, johon nuoret ottivat työpajoissa kantaa, oli ratkaisujen puute uutisoinnissa. He toivovat konkretiaa siitä, mitä on tehty tai voidaan tehdä massiivisten kriisien, kuten ympäristökriisien ratkaisemiseksi, ja miten yhdessä toimiminen voisi tässä auttaa. Nuoret aikuiset uskoivat osallisuuden ja ruohonjuuritason toiminnan voimaan ja toivovat laadukasta uutisointia myös aktivismista.

Ekokriisi on medialle mahdollisuus

Ennen työpajoja tilaisuudessa Suomen nuorten ilmastodelegaatti **Saara Böök** puhui tilaisuuden avauspuheenvuorossa omasta suhteestaan ilmastouutisiin. Sen jälkeen neljä panelistia, Syken erikoistutkija **Erkki Mervaala,** Kauppalehden pörssitoimittaja **Silva Rehn**, RAE Median johtava tuottaja ja perustaja **Vilma Rimpelä** sekä Nuorisotutkimusseuran erikoistutkija **Panu Pihkala** pohtivat syitä nykyiseen uutisointiin ja toivat esille myös vaihtoehtoja, nykyisin jo käytössä olevia ja mahdollisia uusia avauksia.

Tilaisuuden järjestäjät, Muutoskollektiivi ja Media planetaarisilla rajoilla -hanke saavat rahoitusta Koneen Säätiöltä.

Nuorten tavoittamisen suoranaisesta hädästä medioissa kertoo se, että paikalla Tekstin talon tilaisuudessa oli runsaasti eri medioiden edustajia. Toki puhdas kiinnostus ympäristökysymyksiin myös houkutti heitä paikalle.

Toivottavasti nuorten välittämä viesti menee perille medioihin saakka, sillä ekokriisi voi olla medioille myös mahdollisuus, jos ne osaavat tarttua siihen. Ympäristökysymykset kiinnostavat ja koskettavat nuoria, siksi niitä kannattaisi käsitellä nykyistä enemmän ja monimuotoisemin. Ympäristökysymysten monimutkaisuus ja kiireellisyys myös ahdistavat ja lamaannuttavat nuoria. Mediat taas osaavat tarinankerronnan monet taidot ja kykenisivät omalla uutisoinnillaan tuomaan tarvittavaa ymmärrystä ja toimijuutta nuorille.

Työpajojen anti lähetettiin yli 30 median päätoimittajalle tai toimittajalle. Pallo on nyt medioilla.

Katja Lamminen

Luomutila ei tukia kaipaa

Kylmä tuuli tunkeutuu luihin ja ytimiin toukokuisena aamuna. Aiemmin ripsi jopa hieman lunta. Keli ei Absolūts ēd -nimisellä luomutilalla juuri hetkauta, sillä vihannekset kypsyvät suojassa kasvihuoneissa.

Latviassa Krimuldan kunnassa sijaitsevan perhetilan isäntä **Juris Lipski** vetää penkistä tennispallon kokoisen retiisin ja kehottaa haukkaamaan. Makea mehu valuu suupielistä herkkua rouskutellessa. Yleensä retiisit ovat pieniä ja jopa kitkeriä.

Isännän mukaan juju on kasvattaa retiisit jo keväällä ja toinen satsi vasta syksyllä. Kylmä jalostaa niistä makeita, eikä tuholaisista tarvitse murehtia.

”Torilla harva uskoo meidän kaaleistaankaan, että ne ovat luomua”, tilan emäntä Ilze **Lipska** mainitsee.

Valtaosa tilan seitsemästä kasvihuoneesta on lämmittämättömiä. Viljelykierto on suunniteltu niin, että satoa tulee tasaisesti lähes ympäri vuoden. Sydäntalvella on hiljaista, mutta esimerkiksi ruusukaalit nostetaan jo tammikuussa.

Parhaillaan kasvamassa on muun muassa bataattia, kesäkurpitsaa, kaalia, munakoisoa, papuja, inkivääriä, kurkkua, tomaattia ja monenlaista yrttiä.

”Oikeastaan on helpompi luetella, mitä emme kasvata. Artisokan kasvatukseen emme ole vielä perehtyneet”, Ilze Lipska naurahtaa.

Käsivarrellaan hän kantaa koria, johon on pakattu kasviksista jalostettuja tuotteita, kuten punajuuri-, sipuli- ja yrttipulvereita. Niitä sekä teetä kuivatetaan myös villiyrteistä, kuten vuohenputkesta, voikukasta ja nokkosesta.

Perhetilalla Krimuldassa Juris Lipski ja Ilze Lipska viljelevät luomua. *Kuva*: Tero Pajukallio

Tilalla säilötään kukkakaalia ja kurkkua, puristetaan tomaattikastiketta ja valmistetaan makeisia. Saatavilla on myös toisaalla teetettyjä makaroneja, joissa maistuvat tilan kasvikset ja villiyrtit. Lisäksi pariskunta poimii metsäsieniä myyntiin.

Lipska ja Lipski pyörittävät kokonaisuutta kahdestaan. Neljästä lapsesta vanhimmat työskentelevät tilalla kesäisin, ja Lipskin äiti auttaa jalosteiden valmistuksessa ja pakkaamisessa. Hän on koulutukseltaan agronomi, mutta harjoitti aiemmin vain kotitarveviljelyä.

Valtaosa sadosta myydään sosiaalisen median kautta. Asiakkaat tilaavat 25 tai 35 euron satokausilajitelman laatikkoon pakattuna. Jotkut tilaavat laatikon kerran viikossa, toiset parin viikon välein.

Nykyisellä tuotantomäärällä on mahdollista toimittaa sata laatikkoa viikossa. Suunnitelmissa tosin siintää vähintään tuplata kasvihuoneiden määrä.

Aviopari toteutti unelmansa ja muutti pääkaupungista Riiasta maalle 20 vuotta sitten. Koulutukseltaan Ilze Lipska on filosofi ja Juris Lipski taloustieteilijä, joka ennen maallemuuttoa työskenteli muun muassa kasinolla.

Uutta elinkeinoa varten molemmat suorittivat luomuviljelykurssin.

Latviassa luomuviljely on pikkuhiljaa lisääntymässä. Valtio edellyttää, että kouluissa tarjotusta ruoasta 30 prosenttia on luomua.

Maat, joille kasvihuoneet nousivat, Lipski peri vanhemmiltaan. Niistä ei tarvinnut maksaa perintöveroa, mikä helpotti sukupolvenvaihdosta.

Kuusi hehtaaria kattavaan tilaan kuuluu lisäksi siivu Natura 2000 -ohjelmassa suojeltua metsää. Suojelusta voisi saada pienen korvauksen, mutta pariskunta ei ole kysellyt sellaisen perään.

He eivät halua myöskään maataloustukia, joskin kasvihuoneviljelyyn sellaisia on vähäisesti tarjollakaan. ”Ne ovat kuin huumetta, niistä jää riippuvaiseksi ja toiminnan kehittäminen kärsii”, Lipski muotoilee.

Viljelijäparin mielestä parasta on, ettei tilalla ravaa tukitarkastajia määräilemässä, mitä saa viljellä missäkin. Kun ei ota vastaan tukia, niitä ei myöskään tarvitse maksella takaisin.

Maataloustuet on suunnattu suurtiloille, joissa viljellään hehtaareittain samaa sortimenttia, pariskunta tuumii. Kaikelta valvonnalta Absolūts ēdkään ei välty, sillä EU:n alueen sertifioiduilla luomutiloilla kiertää luomutarkastajia.

Yhä täällä

Ympäristötoimittajien valokuvanäyttely **Yhä täällä** on ollut esillä Heurekan lisäksi Lappeenrannan Ilmastopäivillä ja Anjalan kartanossa vuonna 2024 sekä Roihuvuoren palvelukeskuksessa 2025. Näyttely sopii monenlaisiin tiloihin ja on edelleen lainattavissa.

Näyttelytyöryhmä: Riku Cajander, Tiina Harpf, Tero Pajukallio, Jukka Palm, Eeva Pitkälä, Kari Rissa ja Pekka Virtanen.

Kuvat: Päivi Arvonen, Riku Cajander, Jessica Haapkylä, Antti Koli, Markku Lappalainen, Paula Launonen, Tero Pajukallio, Jukka Palm, Eeva Pitkälä, Kari Rissa ja Pekka Virtanen.

Esite: Kari Rissa ja esittelyteksti Eeva Pitkälä.

Ympäristötoimittajat ry

Puheenjohtaja Heli Saavalainen
puheenjohtaja@ymparistotoimittajat.fi

Sihteeri ja tiedottaja Eeva Pitkälä
sihteeri@ymparistotoimittajat.fi

Sometiedottaja: Kirsti Sergejeff
sometiedottaja@ymparistotoimittajat.fi

HALLITUKSEN JÄSENET:

Antti Halkka
halkka@helsinki.fi

Mirja Karlsson
mirja.karlsson@icloud.fi

Hannu Kauhanen
hannu.kauhanen@karjalainen.fi

Auli Kilpeläinen
auli@naatti.net

Antti Koli
2.antti@gmail.com

Seppo Leinonen
seppo@naatti.net

Jukka Palm
jukka.palm@gmail.com

Kirsti Sergejeff
kirsti.sergejeff@cosyfinland.com

LISÄTIETOA:

www.ymparistotoimittajat.fi
Facebook: Ympäristötoimittajat ry Suomi
Instagram: Ympäristötoimittajat ry Suomi
sihteeri@ymparistotoimittajat.fi

